

SEEEDS
Supporting Engagement in European Elections
and Democratic Societies

Souhrnná zpráva ze schůzky na vysoké úrovni v Evropském parlamentu dne 4. července 2023

Dne 4. července 2023 se na půdě Evropského parlamentu (EP) konala schůzka na vysoké úrovni na téma „Zajištění řádného průběhu voleb do Evropského parlamentu v roce 2024 prostřednictvím účasti občanské společnosti“, již uspořádal poslanec Evropského parlamentu **Domènec Ruiz Devesa**. Tuto schůzku v rámci [projektu „Podpora zapojení se do evropských voleb a demokratických společností“ \(Supporting Engagement in European Elections and Democratic Societies – SEEEDS\)](#) zahájil **první místopředseda EP dr. Othmar Karas** a sešli se na ní zástupci čtyř hlavních proevropských politických skupin v EP (Evropské lidové strany /EPP/, Progresivní aliance socialistů a demokratů /S&D/, Obnovy Evropy /Renew Europe/ a Zelených / Evropské svobodné aliance /EFA/) s organizacemi občanské společnosti, odborníky z oblasti volebního pozorovatelství a zástupci evropských institucí, aby projednali klíčová témata nadcházejících voleb do Evropského parlamentu v roce 2024.

V souladu se závazkem místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost **Věry Jourové** podporovat odolné evropské volby a oslovit občanskou společnost s cílem „hájit demokracii“, který vyjádřila na výroční konferenci organizace Evropské partnerství pro demokracii (*European Partnership for Democracy – EPD*), se setkání zaměřilo na posílení opatření k zajištění řádného průběhu evropských voleb překlenutím propasti mezi evropskými činiteli s rozhodovací pravomocí a občanskou společností.

V rámci setkání se rozmanitá skupina účastníků jednoznačně shodla, že před volbami do EP v roce 2024 je zásadní zmobilizovat voliče a že předvolební kampaně poskytnou příležitost k vytvoření kolektivního programu k prosazení změn, zlepšení začlenění do volebního procesu a řešení otázek rovnosti příležitostí nedostatečně zastoupených skupin, včetně žen, osob se zdravotním postižením, mobilních občanů EU a příslušníků menšin. Na schůzku na vysoké úrovni se zaregistrovalo celkem 60 osob mimo Evropský parlament a ke sledování přímého přenosu se připojilo 47 účastníků ze 17 různých členských států EU. Videozáznam se shrnutím schůzky lze zhlédnout [zde](#).

Mezi účastníky diskuse byli:

- hlavní řečník **dr. Othmar Karas, první místopředseda EP** (EPP, Rakousko),
 - hlavní řečník **Domènec Ruiz Devesa, poslanec EP** (zpravodaj v otázkách volebních reforem Výboru Evropského parlamentu pro ústavní záležitosti /AFCO/, S&D, Španělsko),
 - **Sandro Gozi, poslanec EP** (zpravodaj v otázkách transparentnosti a cílení politické reklamy Výboru Evropského parlamentu pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů /IMCO/, Obnova Evropy, Francie),
 - **Ignazio Corrao, poslanec EP** (Zelení/EFA, Itálie),
 - **Antonella Valmorbida** (generální tajemnice Evropské asociace pro místní demokracii /*European Association for Local Democracy – ALDA*/ a bývalá předsedkyně EPD).
-
- Moderátor: **Armin Rabitsch**, předseda organizace Election-Watch.EU,
 - Závěrečné shrnutí: **Ken Godfrey**, výkonný ředitel organizace EPD.

Doporučení zástupců občanské společnosti, jež vzešla ze čtyř webinářů organizovaných v rámci projektu SEEEDS, představili čtyři zpravodajové zastupující partnerské organizace z projektu SEEEDS:

- **Michael Lidauer** z organizace Election-Watch.EU v otázce rovnosti a začlenění a opatření k posílení soudržnosti a řešení nedostatků v oblasti začlenění,
- **Fernando Hortal Foronda** z organizace EPD v otázce transparentnosti a ochrany lidských práv v rámci politické reklamy na internetu,
- **Tatyana Hilscher-Bogussevich** v zastoupení Evropské platformy pro demokratické volby (*European Platform for Democratic Elections – EPDE*) v otázce odpovědnosti a opatření ke zlepšení právních předpisů týkajících se financování politických stran a volebních kampaní,
- **Dennis Wenzl** z organizace *Democracy Reporting International* (DRI) v otázce rizik a příležitostí a opatření k boji proti dezinformacím a ochraně zásad právního státu.

Hlavní řečník, europoslanec **Domènec Ruiz Devesa**, nastínil současný stav evropských volebních reforem a vyzdvihl tři potenciální problémy: zaprvé, skutečnost, že evropské volby jsou příliš ovlivňovány podmínkami na vnitrostátní úrovni a namísto jedné evropské voleb se koná 27 voleb národních. Zadruhé, evropské politické strany nejsou v rámci volebního procesu dostatečně vidět; podle evropských smluv by měly být jeho hlavními aktéry, ale nejsou ve skutečnosti vidět ani v kampani, ani na hlasovacích lístcích. Zatřetí, nejenže volební lídři, tzv. *spitzenkandidáti*, také nejsou řádně vidět, ale navíc není mezi voliči dostatečné povědomí o procesu jejich výběru. Zavedení volebních lídrů bylo důležitým krokem ve vývoji a novinkou, jež se však osvědčila pouze v roce 2014, nikoli však v roce 2019. Ve vztahu k otázce zvýšení zapojení do volebního procesu a volební účasti zdůraznil europoslanec, jenž akci pořádal, řešení Evropského parlamentu s cílem vytvořit vedle současných vnitrostátních volebních obvodů také celoevropský volební obvod zahrnující 28 kandidátů. V čele kandidátní listiny by stál *spitzenkandidát* usilující o post předsedy Komise, následovaný 27 kandidáty, kteří by vedli kampaň ve prospěch společných

zájmů ve své příslušné členské zemi, čímž by se evropské politické strany dostaly do povědomí ve spojení se svými symboly v rámci předvolební kampaně a na volebních lístcích.

Hlavní řečník, **první místopředseda Othmar Karas**, vyzdvihl příležitost, jež skýtají evropské volby v roce 2024, a vysvětlil, že Evropský parlament, který je srdcem evropské demokracie, je jediným přímo voleným mnohonárodním parlamentem na světě s legislativními pravomocemi. Dále zdůraznil, že hlasování v příštím roce bude rozhodující pro určení směru, kterým se EU bude ubírat v následujících pěti letech. Je důležité chránit a posilovat liberální evropskou parlamentní demokracii, zejména v situaci, kdy v některých členských zemích EU dochází k porušování práva, narušování hodnot, ztrátě důvěry, omezování svobody a umlčování některých národních parlamentů prostřednictvím mimořádných pravomocí. Místopředseda Karas zdůraznil, že nemůžeme naše liberální demokracie považovat za samozřejmost; to, čeho dosáhla jedna generace, by neměla ztratit ta další. Proto musíme udělat vše pro to, abychom veškeré dosažené úspěchy dále upevnili. Zachování demokracie si žádá zaprvé jednotné chápání konceptu liberální parlamentní demokracie, zadruhé politickou vůli k realizaci tohoto závazku v naší každodenní práci a zatřetí doprovodnou podporu ze strany občanské společnosti. První místopředseda také představil svou iniciativu vypracovat chartu popisující úlohu parlamentů ve fungujících liberálních demokraciích s cílem docílit jednotného chápání této role, vycházející ze sedmi základních principů a klíčových složek moderního parlamentarismu, která by měla být národními parlamenty přijata do dubna 2024. Dále dr. Karas zdůraznil, že je nezbytné prohloubit spolupráci s občanskou společností a povzbudit občany k účasti ve volbách.

Europoslanec Sandro Gozi hovořil o transparentnosti a cílení politické reklamy a zdůraznil tři priority: zaprvé rozvíjet evropskou demokracii v souladu s návrhem volebního zákona, který představil europoslanec Domènec Ruiz Devesa; zadruhé mobilizovat se ve prospěch demokratických procesů v Evropě a voleb do Evropského parlamentu, k čemuž je zapotřebí několika nástrojů, včetně návrhu vztahujícího se k politické reklamě za účelem zvýšení transparentnosti politických a demokratických procesů. A zatřetí chránit naše demokracie, jež čelí mnoha útokům. Poukázal na fakt, že práce na vytvoření společných pravidel pro politickou reklamu je paradoxní, neboť strany nemohou v evropských volbách vést nadnárodní kampaně. Návrh nadnárodních kandidátek je jedním z řešení, jak překonat hradby národní politiky. Návrh ohledně politické reklamy stojí na dvou pilířích: na jedné straně je balíček opatření pro posílení demokracie, včetně Evropského akčního plánu pro demokracii, a na straně druhé Akt o digitálních službách. Cílem tohoto návrhu je vybudovat skutečně jednotný digitální trh pro politickou reklamu na internetu, ale také pro politickou reklamu mimo prostředí internetu, a zavést pravidla, která by zajistila větší transparentnost v zájmu ochrany našich demokracií.

Europoslanec Ignazio Corrao pohovořil o zapojení mladých a mobilních občanů EU do evropských voleb. V odpovědi na otázku, jak aktivně zapojit mladé lidi do volebního procesu, navrhl využití relevantního obsahu na digitálních platformách a sociálních médiích, který by je zaujal. Europoslanec Corrao rovněž vyzval strany a kandidáty, aby se ve svých kampaních zabývali tématy, jež se konkrétně dotýkají mladých lidí napříč Evropou, a vyvolali tak u mladých voličů pocit důležitosti a zapojení. Uznal, že mladí lidé byli historicky ve volbách nedostatečně zastoupeni, přičemž zdůraznil, že je nezbytné uvědomit si jejich obrovský potenciál a jedinečnou perspektivu, kterou mohou vnést do diskuse. Europoslanec Corrao dále upozornil, že je naší povinností zjednodušit podmínky pro zapojení jedenácti milionů mobilních občanů EU, kteří by měli mít možnost volit a kandidovat za stejných podmínek. Také poukázal na [zprávu](#) zpravodaje Výboru EP pro ústavní záležitosti Damiana Boeselagera, která byla přijata v únoru 2023 a jež obzvláště zdůrazňuje důležitost zapojení mládeže a osob se zdravotním postižením do evropských voleb.

Antonella Valmorbida (generální tajemnice asociace ALDA) pohovořila o potřebách EU v oblasti účinnější demokracie s aktivní účastí a zapojení občanské společnosti do rozhodovacích procesů. Zdůraznila, že k tomu nestačí pouze změnit evropskou politiku v Evropském parlamentu, ale jsou nutné i změny v praxi, mezi občany. Je velmi důležité, ale rovněž značně obtížné zajistit, aby byli voliči dobře informováni o volbách do EP a uvědomili si jejich důležitost. Vyžaduje to práci na místní úrovni, v každé škole a místní samosprávě, aby se mezi lidmi vytvořil pocit sounáležitosti s evropským občanstvím. Demokracii je třeba vnímat komplexně, neboť zahrnuje svobodu tisku, prosazuje zapojení více aktérů, transparentnost a odpovědnost a vychází ze skutečných voleb. Dále Antonella Valmorbida poukázala, že je potřeba být v úvahách o strategii reformy evropského volebního právního rámce ctížádostivější, aby lépe fungoval. Zdůraznila, že bychom se neměli bát více zapojit komunální úroveň ve snaze obnovit důvěru v politiku.